

KİTABXANAÇILIQ-İNFORMASIYA FAKÜLTƏSİ - 65

Azad QURBANOV
Bakı Dövlət Universiteti
Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekanı,
fizika-riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
azadbey@mail.ru

Knyaz ASLAN
Bakı Dövlət Universiteti
Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi
kafedrasının müdiri,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
knyzaslan@mail.ru

Məqalədə Azərbaycan Respublikasında ali kitabxanaçılıq təhsilinin əsasının qoyulması, Bakı Dövlət Universitetində Kitabxanaçılıq şöbəsinin və müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılması məsələləri geniş şərh edilmişdir. Eyni zamanda məqalədə 65 il ərzində Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin elm və tədris sahəsində qazandığı uğurlar ümumiləşdirilmiş, aparılan təhsil islahatları haqqında məlumat verilmişdir.

Açar sözlər: *ali kitabxanaçılıq təhsili, kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi, kitabxanaşünaslıq, bibliografiya, kitabşünaslıq*

2012/2013-cü tədris ilində Azərbaycanda yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrların hazırlanmasının – Bakı Dövlət Universitetində Kitabxanaçılıq şöbəsinin açılmasının 65, müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılmasının isə 50 yaşı tamam olur. Bu əlamətdar hadisə ilə bağlı Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Abel Məhərrəmovun imzaladığı əmrə deyildiyi kimi, bu illər ərzində respublikamızda ali kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafı sahəsində böyük uğurlar qazanılmış, fakültə kitabxanaçılıq təhsilinin və elminin ən qabaqcıl mərkəzlərindən birinə çevrilmiş, 6 mindən artıq yüksək ixtisaslı-peşəkar kitabxanaçı-informasioloq kadrları hazırlanmışdır. Həmin kadrlar demək olar ki, respublikamızın bütün kitabxanalarında fəaliyyət göstərir, kitabxana işinin müasir informasiya cəmiyyətinin tələbləri səviyyəsində yenidən qurulmasında, əhaliyə kitabxana-informasiya xidmətinin təşkilində yaxından iştirak edirlər.

Bu gün fəxrə deyə bilərik ki, Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi Bakı Dövlət Universitetinin nüfuzlu və aparıcı humanitar fakültələrindən biridir. Bu fikrin əyani təsdiqi üçün ötən illər ərzində fakültənin qazandığı uğurlara nəzər salmaq lazım gəlir.

1947-ci ildə Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi «Respublika mədəni-maarif müəssisələri üçün kadr hazırlamaq haqqında» xüsusi qərar qəbul etdi. Bu dövlət sənədində 1947/48-ci tədris ilində Azərbaycan Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsi nəzdində yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrlar hazırlayan Kitabxanaçılıq şöbəsinin təşkil edilməsi və onun gələcəkdə ayrıca fakültəyə çevrilməsi qərara alınmışdı.

Beləliklə, 1947/48-ci tədris ilində universitetin Filologiya fakültəsi nəzdində Kitabxanaçılıq şöbəsi fəaliyyətə başladı və birinci il şöbəyə 16 tələbə – 5 oğlan və 11 qız qəbul edildi. Bu şöbənin təşkili respublikamızın mədəni həyatında mühüm əhəmiyyətə malik idi. Belə ki, şöbənin açılması mədəniyyətin mühüm tərkib hissəsi olan kitabxanaların yüksək ixtisaslı mütəxəssis kadrlarla təmin edilməsi üçün əsaslı zəmin yaradır, kitabxana işinin inkişafına təkan verirdi. Şöbənin məhz universitetdə açılması isə tədris prosesinin uğurlu təşkilinə səbəb olmaqla yanaşı, kitabxanaçılıq ixtisasının, kitabxanaçılıq sənətinin perspektiv inkişafına da şərait yaradırdı. Belə ki, yalnız hərtərəfli elmi-pedaqoji kadrlara malik olan universitet mühitində kitabxanaşünaslıq-bibliografiya ixtisasının xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq müxtəlif fənlərin tədrisini təşkil etmək imkanı var idi.

Belə bir fakt da əlamətdardır ki, SSRİ miqyasında universitet nəzdində ilk ali kitabxanaçılıq təhsili məhz Azərbaycanda – Bakı Dövlət Universitetində təşkil edilmişdir. Kitabxanaçı kadrların mədəniyyət institutlarında və pedaqoji institutlarda deyil, universitetdə hazırlanmasının olduqca böyük üstünlükləri uzun illər ərzində təcrübədə sübuta yetirilmişdir. Universal tədris planı ilə işləyən universitetlərdə kadr hazırlığının keyfiyyətini yüksəltmək, əsaslı humanitar və ictimai elmlərə dərinlən yiyələnmiş geniş profilli kadrlar hazırlamaq üçün yaradılmış şərait olduqca əlverişlidir.

Bakı Dövlət Universitetində Kitabxanaçılıq şöbəsinin yaranmasında Azərbaycanın tanınmış elm və mədəniyyət xadimlərinin, o cümlədən 1944-1950-ci illərdə bu ali təhsil ocağının rektoru olan görkəmli fizioloq alim, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki, Əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, professor Abdulla Qarayevin, 1945-ci ildən respublika Nazirlər Soveti yanında Mədəni-Maarif Müəssisələri Komitəsinin sədri vəzifəsində işləyən görkəmli xalq yazıçısı Süleyman Rəhimovun mühüm rolu olmuşdur.

1952-ci ildə Kitabxanaçılıq şöbəsinin ilk buraxılışı oldu və 16 nəfər yüksək ixtisaslı gənc mütəxəssis respublikamızın müxtəlif kitabxanalarına işə göndərildi.

Bu illərdə Kitabxanaşünaslıq şöbəsində yeni tədris planının tətbiqi ilə əlaqədar dərslərin miqdarı çoxalmış, universitet təhsilli gənc mütəxəssislərə böyük ehtiyac yaranmışdı.

Artıq milli elmi kadrların yeni nəslinin yetişməsi və formalaşması ilə

bağlı XX əsrin 50-ci illərində Azərbaycanda elmin, mədəniyyətin, incəsənətin bütün sahələrində sürətli inkişaf başlanmışdı. Əgər əvvəllər Azərbaycan elmini yaxın və uzaq xaricdə əsasən rus alimləri təmsil edirdisə, 50-ci illərdən bu tendensiya milli kadrların hesabına dəyişməyə başlamışdı. Azərbaycan elmini dünya miqyasında layiqincə tədqiq və təbliğ edən çox nüfuzlu alimlər yetişirdi.

Respublikamızda ali təhsilli kitabxanaçı kadrlara olan böyük tələbat nəzərə alınaraq 1955-ci ildə Kitabxanaçılıq şöbəsinin qiyabi Azərbaycan bölməsi təşkil olundu və birinci il həmin bölməyə 12 tələbə (2 oğlan, 10 qız) qəbul edildi. Beləliklə, zəngin iş təcrübəsinə malik olan kitabxanaçılar istehsalatdan ayrılmadan ali ixtisas təhsili almaq imkanı qazandılar.

Kitabxanaçılıq şöbəsi 1947-ci ildən 1958-ci ilədək Filologiya fakültəsinin nəzdində fəaliyyət göstərdi. Mühəribədən sonrakı illərdə bu fakültənin yanında Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, rus dili və ədəbiyyatı, şərq dilləri və ədəbiyyatı, incəsənət, məntiq-psixologiya, jurnalistika və kitabxanaçılıq şöbələri vardı. Burada məşhur alimlərimizdən Əli Sultanlı, Cəfər Xəndan, Məmməd Cəfər Cəfərov, Məmməd Arif Dadaşzadə, Həmid Araslı, Feyzulla Qasımlı, Mir Cəlal Paşayev, Məmməd Hüseyin Təhmasib, Muxtar Hüseyinzadə, Ələvsət Abdullayev, Hadi Mirzəzadə, Cəfər Cəfərov, Əliheydər Qəhrəmanov, Bəxtiyar Vahabzadə, Pənah Xəlilov, Mehdiqan Vəkilov, Abbas Zamanov və başqaları dərş deyirdilər.

1959-cu ildə isə qiyabi Kitabxanaçılıq şöbəsinin rus bölməsi yaradıldı və ilk dəfə buraya 16 tələbə (1 oğlan, 15 qız) qəbul edildi. Zaqafqaziya yeganə olan bu bölmədə Gürcüstan, Ermənistan və Dağıstandan gələn gənclər də yüksək kitabxanaçı-bibliograf ixtisasının sirlərinə yiyələnməyə başladılar.

1958-ci ildə BDU-da ayrıca Şərqşünaslıq fakültəsinin yaranması qərara alınmışdı. Lakin burada təhsil alan tələbələrin sayı az olduğundan rektorluq Kitabxanaçılıq şöbəsini də müvəqqəti olaraq bu fakültənin nəzdinə verməyi qərara almışdı. O vaxt Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müəllimləri bu məsələyə narazılıqlarını bildirsələr də, onların etirazı nəzərə alınmadı və beləliklə, Kitabxanaçılıq şöbəsi 1958-ci ildən 1962-ci ilədək Şərqşünaslıq fakültəsinin nəzdində fəaliyyət göstərdi.

Həqiqətə naminə demək lazımdır ki, Filologiya fakültəsindən fərqli olaraq Şərqşünaslıq fakültəsinin profili Kitabxanaçılıq şöbəsinin profilinə uyğun gəlmədiyinə görə kitabxanaşünaslıq və bibliografiya elmi ilə bağlı olan məsələlər burada lazımı səviyyədə müzakirəyə çıxarıla və həll edilə bilmirdi. Bundan başqa, yeni fakültədə əvvəlki ictimai mühit, yaradıcılıq atmosferi, qaynar elmi həyat yox idi.

Bu uyğunsuzluq gündən-günə hiss edildiyindən 1958-ci ildə Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasının baş müəllimi vəzifəsinə seçilən A.Xələfov və onun məsləkdəşləri şöbədəki durğunluğu aradan qaldırmaq üçün

yollar arayırdılar. Onlar müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılması və ya şöbənin yenidən Filologiya fakültəsinin nəzdinə qaytarılması uğrunda mübarizəyə başlamışdılar.

Yenicə Filologiya fakültəsinin dekanı vəzifəsinə təyin edilmiş professor Ələvsət Abdullayev bu təşəbbüsü müdafiə edən xeyirxah insanlardan biri idi. O, Kitabxanaçılıq şöbəsinə tələbə qəbulunun artırılması, ixtisaslı kadrların hazırlanması məsələsinə böyük qayğı və diqqətlə yanaşırdı. Məhz gənc baş müəllim A.Xələfovun mübarizliyi və professor Ə.Abdullayevin dəstəyi ilə universitetin rektorluğu 1962-ci ilin sentyabrında Kitabxanaçılıq şöbəsinin yenidən Filologiya fakültəsinin nəzdinə qaytarılması haqqında qərar qəbul etmişdi. Lakin Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin çoxdan gözlənilən bir qərarı BDU rektorluğunun qərarının yerinə yetirilməsinə imkan vermədi və bu əslində işin xeyrinə oldu. Belə ki, Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 22 sentyabr 1959-cu ildə qəbul etdiyi «Ölkədə kitabxana işinin vəziyyəti və onu yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında» qərarında yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrların, xüsusilə elmi, elmi-texniki, ali məktəb kitabxanaları üçün mütəxəssis kadrların hazırlanması zəruri hesab edilmişdi. Bu qərara uyğun olaraq yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrların hazırlanmasının qənaətbəxş olmamasını, universitetin Kitabxanaçılıq şöbəsinə tələbə qəbulunun azlığını nəzərə alan hökumət Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Ali və Orta İxtisas Təhsili Komitəsinə mütəxəssis kitabxanaçı kadrların hazırlanmasının yaxşılaşdırılması haqqında tədbir görməyi məsləhət bilmişdi.

Ali və Orta İxtisas Təhsili Komitəsi Bakı Dövlət Universitetində kitabxanaçı kadrların hazırlanması vəziyyətini yoxlayıb müzakirə etmək üçün xüsusi komissiya yaratmışdı. Komissiya universitetin Şərqşünaslıq fakültəsi yanında Kitabxanaçılıq şöbəsinin işini yoxlamış, burada tələbə kontingentinin tərkibini, Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasının elmi potensialını araşdırmışdı. Yoxlama zamanı məlum olmuşdu ki, son illər kafedraya gənc qüvvələr cəlb olunmuş, respublikamızda ilk dəfə olaraq kitabxana işinin tarixinə dair dissertasiya müdafiə edilmiş, kitabxanaşünaslıq üzrə elmlər namizədi yetişmişdir. Kitabxanaçılıq şöbəsinin yetirməsi Abuzər Alı oğlu Xələfov 1962-ci ildə «Sovet Azərbaycanında kitabxana işinin tarixindən (1920-1933-cü illər)» mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdı.

Kitabxanaçılıq şöbəsinin bu göstəricilərini və elmi potensialını nəzərə alan komissiya əyani və qiyabi şöbələri birləşdirib müstəqil fakültə yaradılmasını məqsədəuyğun hesab etmişdi.

Bütün bunları nəzərə alaraq, Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin göstərişinə əsasən 1962-ci ilin avqust ayında Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin Ali və Orta İxtisas Təhsili Komitəsi həmin il sentyabrın 1-dən Bakı Dövlət Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsi nəzdindəki Kitab-

xanaçılıq şöbəsinin əyani və qiyabi bölmələrinin birləşdirilməsi və müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılması haqqında əmr verdi. Həmin əmr əsasında isə Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki, professor Şəfaət Mehdiyev 1962-ci ilin sentyabrında öz əmrini imzaladı. Bu əmrə əsasən həmin il oktyabr ayının 1-dən universitetdə ayrıca Kitabxanaçılıq fakültəsi təşkil olundu.

Maraqlıdır ki, 1947-ci ildə universitetin Filologiya fakültəsi yanında Kitabxanaçılıq şöbəsinin açılması haqqında əmri bu ali təhsil ocağının rektoru kimi imzalamış akademik Abdulla Qarayev düz 15 il sonra – 1962-ci ildə müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılması haqqında əmrə də artıq Ali və Orta İxtisas Təhsili Komitəsinin sədri kimi qol çəkdi.

Rektorun əmri ilə Kitabxanaçılıq şöbəsinin yetişdirməsi, Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasının baş müəllimi, tarix elmləri namizədi Abuzər Alı oğlu Xələfov Kitabxanaçılıq fakültəsinin ilk dekanı vəzifəsinə təyin edildi.

Göründüyü kimi, Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılmasında və inkişafında akademiklər Abdulla Qarayevin, Şəfaət Mehdiyevin, gənc müəllim Abuzər Xələfovun və başqalarının çox önəmli xidmətləri olmuşdur. Onlar kitab mədəniyyətinə və kitabxana işinə yüksək qiymət verir, kitabxanaçı kadrların hazırlanmasına mədəni tərəqqinin əsas amillərindən biri kimi baxır, kitabxanaşünaslıq və bibliografiyanın inkişaf etdirilməsinə, bu sahədə elmlər namizədləri və elmlər doktorlarının yetişdirilməsinə böyük qayğı göstərirdilər.

Kitabxanaçılıq fakültəsinin sonrakı illərdə əldə etdiyi nailiyyətlər, qəbul planının ilbəil artması, müəllim kadrlarının çoxalması, elmi kadrların səviyyəsinin yüksəldilməsi məhz həmin qayğının təzahürü kimi qiymətləndirilməlidir.

Gənc dekan A.Xələfovun təşəbbüsü ilə 1963-cü ildə Kitabxanaçılıq fakültəsinin axşam şöbəsi yaradıldı. Axşam şöbəsinin təşkili Bakıda və Sumqayıtda yaşayıb işləyən kitabxanaçıların ali təhsil almaları üçün əlverişli şərait yaratdı.

A.Xələfovun səyi nəticəsində respublikamızın kitab ticarəti müəssisələrinin yüksək ixtisaslı mütəxəssis kitabşünas-bibliograf kadrlara olan tələbatı nəzərə alınaraq 1963-cü ildə Kitabxanaçılıq fakültəsinin nəzdində yeni bir şöbə – Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili şöbəsi təşkil edildi. Belə vacib bir şöbənin yaradılması mədəniyyətimizin mühüm sahələrindən olan kitabşünaslığın inkişafına mühüm töhfə idi. Azərbaycan Nazirlər Sovetinin qərarı ilə 1963-1964-cü tədris ilində kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili ixtisası üzrə axşam və qiyabi şöbələrinə, 1968-1969-cu tədris ilindən isə gündüz şöbəsinə tələbə qəbulu başlandı. Respublikamızın görkəmli kitabşünasları və kitab ticarəti mütəxəssislərinin bu vacib işə cəlb edilməsi nəticəsində Kitabxanaçılıq fakültəsinin təcrübəli kollektivi bu sahədə kadr hazırlığının təş-

kilində mühüm nailiyyətlər qazandı. Təxminən 20 il uğurla fəaliyyət göstərən həmin şöbə, təəssüf ki, Azərıtıfıqda işləyən, fəqət kitab mədəniyyətindən xəbərsiz olan məmurların laqeydliyi ucbatından bağlandı.

1990-cı illərdə fakültənin dekanı, professor A.Xələfov yenidən yuxarı təşkilatlara müraciət edərək, kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili ixtisasına böyük tələbat olduğunu əsaslandırdı və bu şöbənin bərpasına çalışdı. Bu məsələnin müsbət həllində Azərbaycan Nazirlər Soveti yanında Dövlət Mətbuat Komitəsinin sədri, tanınmış jurnalist Rəşid Mahmudovun xüsusi rolu oldu. Belə ki, məhz onun yaxından köməyi sayəsində respublika hökuməti bu barədə müsbət qərar çıxardı.

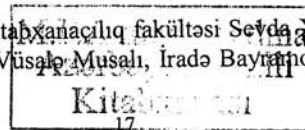
Beləliklə, həmin şöbənin yenidən bərpa olunması istiqamətində professor A.Xələfovun uzun illər ərzində apardığı gərgin mübarizə öz bəhrəsini verdi 1993-cü ildə fakültədə Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrası fəaliyyətə başladı.

Qeyd etmək lazımdır ki, ötən 65 il ərzində Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinə 4 dekan başçılıq etmişdir. 1962-1970; 1979-1993-cü illərdə tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfov; 1970-1979-cu illərdə Əməkdar mədəniyyət işçisi, professor Zöhrab Hüseyn oğlu Əliyev; 1993-2012-ci illərdə Əməkdar mədəniyyət işçisi, tarix elmləri doktoru, professor Xəlil İsmayıl oğlu İsmayilov dekan işləmişlər. 2012-ci ildən Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekanı fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, dosent Azad İsa oğlu Qurbanovdur.

1960-1970-ci illərdə Kitabxanaçılıq fakültəsinin elmi-pedaqoji tərkibi xeyli təkimlləşmiş, istehsalatda müəyyən təcrübə qazanan bacarıqlı mütəxəssislərdən Tacəddin Quliyev, Zöhrab, Əliyev, Hacı Həsənov, Mayıl Həsənov, Elman Bədəlov, Fərman Bayramov, Murad Şəmsizadə, Sahib Rzayev, Əli Rüstəmov, Rasim Kazımov, Xəlil İsmayilov, Zöhrab Baxşəliyev, Almaz Abbasova, Kəmalə Şeyxzəmanova, Elmira Ağayeva, Raifə Vəzirova, Qəmzə Hacıyeva, Sənubər Mustafayeva, Aşur Əliyev və başqaları burada işə başlamışdılar.

1980-1990-cı illərdə isə BDU-nun Kitabxanaçılıq fakültəsinə müvəffəqiyyətlə bitirmiş və kitabxanaşünas-bibliograf ixtisasına yiyələnmiş perspektivli kadrlardan Akif Cəfərov, Murtuz Bağirov, Rasim Süleymanov, Nadir İsmayilov, Çimnaz Rüstəmov, Sima İsmayilova, Namiq İsmixanov, Telman Əliyev, Xuraman Ağayeva, Pərviz Kazımı, Mehmanəli Məmmədov, Knyaz Aslan, Elçin Əhmədov, Əliyusif Məmmədov, Sevda Quliyeva, Solmaz Sadıqova, Ramiz Həmidov və başqaları Kitabxanaçılıq fakültəsinə işə qəbul olundular. Onlardan bir çoxu bu gün də öz elmi-pedaqoji fəaliyyətlərini burada uğurla davam etdirirlər.

2000-ci illərdə isə Kitabxanaçılıq fakültəsi Sevdə Xələfova, Nailə Meh-rəliyeva, Şəhla Quliyeva, Vüsalə Musalı, İradə Bayramova, Zahidə Rzayeva,

Rəşad Qardaşov, Leyla Abasova, Ələmdar Bayramov, Nigar İsmayılova və başqa gənclərin gəlişi ilə öz elmi potensial imkanlarını daha da artırmışdır.

Kitabxanaçılıq fakültəsinin texniki-laborant heyətinə müxtəlif illərdə burada məzun olmuş Tamam Əliyeva, Zöhrə Camalova, Səfurə Hacıyeva, Elmira Şirinova, Ellada Balayeva, Ulduz Manafova, Hicran İsmayılova, Afət Rzayeva, Sahibə Əliyeva, Yeganə Məmmədova, Əminə Məmmədova, Esmira Zərbəliyeva və başqaları kimi fəal əməkdaşların cəlb olunması elmi-tədris işinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə öz təsirini göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikası müstəqillik və demokratiya yolu ilə qətiyyətlə və inamla irəliləyir. İctimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyatda müsbət irəliləyişlərin baş verməsi, milli və bəşəri ideyaların geniş vüsət alması, əsaslı yeniləşmə prosesi bir sıra vacib məsələlərin konkret həllini tələb edir. Bütün bunlar elm, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə müəssisələri olan kitabxanaların qarşısında da təxirəsalınmaz vəzifələr qoyur.

Müstəqillik illərində respublikamızda yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrların hazırlanması sahəsində mühüm işlər görülmüşdür. İnformasiya cəmiyyətinin kədr hazırlığı sahəsində qarşıya qoyduğu vəzifələrə uyğun olaraq BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində ciddi islahatlar aparılmış, yüksək ixtisaslı kadrların peşəkarlıq səviyyəsini yüksəltmək üçün təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, tədris planının zamanın tələbləri baxımından yenidən tərtibinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Məlum olduğu kimi, yüksək ixtisaslı kadrların hazırlığının strategiyası hesab edilən tədris planlarının hazırlanması və tətbiqi dövrün tələblərinə, elmi-texniki tərəqqinin səviyyəsinə və ixtisasın gələcək perspektivlərinə əsaslanır. Mövcud olduğu 65 il ərzində Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində 9 tədris planından istifadə edilmişdir. İlk tədris planı 1947-ci ildə tərtib edilmişdir. Bu plan Sovetlər Birliyində ilk universitet tədris planı idi. 1955-ci ildə kitabxanaşünas-bibliograf ixtisası üzrə ilk universitet tədris planı, 1970-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq fakültəsinin yeni tədris planı, 1984-cü ildə isə ilk dəfə olaraq Sovet İttifaqı üzrə Kitabxanaçılıq fakültəsinin fərdi tədris planı təsdiq edildi. Bunlar o zaman Sovet İttifaqı miqyasında keyfiyyətli tədris planları kimi qiymətləndirilmişdir.

Maraqlı faktır ki, hələ XX əsrin 70-80-ci illərində Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq fakültəsi Sovet İttifaqı miqyasında aparıcı yer tutduğuna görə SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi ölkədəki ali məktəblərin Kitabxanaçılıq fakültələri üçün tədris proqramlarını hazırlayıb tərtib etməyi məhz bu fakültəsinin rəhbərliyindən xahiş etmişdi. Elə bunun məntiqi nəticəsidir ki, fakültənin o vaxtkı dekanı professor A.Xələfovun rəhbərliyi ilə hazırlanan, onun bu sahədəki ideya və təkliflərini özündə təcürbi şəkildə əks etdirən, Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq fakültəsində beşillik təhsil müddəti üçün nəzərdə tutulan fərdi tədris planı 1984-cü ildə ittifaq nazirliyi

tərəfindən təsdiq edilmiş və böyük uğurla həyata keçirilməyə başlamışdı. Şübhəsiz, SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin BDU-nun Kitabxanaçılıq fakültəsi üçün fərdi tədris planı təsdiq etməsini yüksək ixtisaslı kitabxanaşünas-bibliograf kadrların hazırlanması sahəsində fakültə rəhbərliyinin, ilk növbədə isə A.Xələfovun xüsusi xidməti kimi qiymətləndirmək lazımdır.

1990-cı illərdə müstəqillik şəraitində Azərbaycan Respublikası Təhsil Qanununun tələblərinə uyğun olaraq bakalavr pilləsi üzrə tədris planı işlənilib hazırlandı. Təhsil Qanununa əsasən ölkədə çoxpilləli təhsil sisteminə keçilməsi ilə əlaqədar olaraq fakültə Elmi Şurası 2 dəfə "Bakalavr" tədris planını, son illərdə isə 2 dəfə "Magistr" tədris planını, eləcə də yeni Təhsil Qanununa uyğun olaraq bütün fənn proqramlarının yenidən işlənilib hazırlanmış variantlarını müzakirə və təsdiq etmişdir. 1996-cı ildə isə Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilən ixtisas standartı meydana gəldi. Hazırda Bolonya prosesi ilə əlaqədar tədris planları yenidən işlənməyə başlayıb və bu tədris planında dünya kitabxanaçılıq təhsilinin ən mühüm nailiyyətləri öz əksini tapmışdır.

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi və informasiya cəmiyyəti şəraitində kitabxana işinə müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin daha geniş imkanlara malik olduğu nəzərə alınaraq 2003-cü ildə Kitabxanaçılıq fakültəsinin adı dəyişdirilərək "Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi" adlandırılmışdır. Kitabxanaçılıq-informasiya ixtisasının hazırkı dövrün tələbatına uyğun şəkildə yeniləşməsində ABŞ-ın İllinoys və Urbana-Şampeyn universitetlərinin, Fransanın Nitsa Universitetinin Lion Ali Məktəbinin, Belçikanın Namur Ali Kitabxanaçılıq Məktəbinin, eləcə də Rusiya ali məktəblərinin təcrübələrindən geniş istifadə edilmişdir. Bununla əlaqədar olaraq, fakültənin tədris planına kitabxana-informasiya texnologiyasına, kitabxana işinin kompüterləşdirilməsinə, elektron kataloqların, elektron kitabxanaların yaradılmasına və s. dair yeni fənlər daxil edilmişdir. Eyni zamanda Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin qəbul planı sabitləşmiş, maddi-texniki bazası xeyli möhkəmləndirilmiş, auditoriyalar və laboratoriyalar yeni avadanlıqlarla təchiz edilmiş, kədr potensialı gücləndirilmişdir. Fakültənin maddi-texniki bazası, elmi-pedaqoji potensialı tədrisin dünya standartları səviyyəsində təşkilinə imkan verir. Fakültədə 1999-cu ildə kompüter mərkəzi yaradılmışdır. Tələbələrin kompüter savadına yiyələnməsində bu mərkəz mühüm rol oynayır.

Hazırda Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində tədrisin təşkili və elmi-tədqiqat işlərinin aparılması ilə bəcaqlı elmi-pedaqoji kollektiv məşğul olur. 50 nəfərə yaxın əməkdaşı olan fakültədə 3 elmlər doktoru, professor, 13 fəlsəfə doktoru, dosent və 13 müəllim çalışır.

Fakültənin professor-müəllim heyəti ardıcıl şəkildə səmərəli elmi-pedaqoji fəaliyyətlə yanaşı, qiymətli tədqiqatlar aparır, aktual elmi-nəzəri və təcrübi-metodik problemlərə dair monoqrafiyalar, dərslilər, dərslər vəsaitləri

nəşr etdirir. Bu fakültə ölkəmizdə kitabxanaşünaslıq, biblioqrafiya və kitabşünaslığa dair yeganə elmi mərkəz olduğundan burada tez-tez kitabxana işinin inkişafına, əhaliyə kitabxana xidmətinin aktual problemlərinə dair məsələlər müzakirə edilir, məruzələr dinlənir, elmi tövsiyələr hazırlanır.

2008/2009-cu tədris ilindən Boloniya prosesinə qoşulmuş Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi Azərbaycan Respublikasında kitabxanaşünas-informasioloq, kitabşünas və nəşriyyat redaktoru ixtisasları üzrə kadr hazırlayan yeganə fakültədir. Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində 050215 – Kitabxanaçılıq və informasiya, 050205 – Kitabşünaslıq ixtisasları üzrə bakalavr kadrları; HSM 150017 – Kitabxanaşünaslıq, HSM 150020 – Biblioqrafiyaşünaslıq, HSM 150023 – Kitabxana fondlarının formalaşması və istifadəsi, HSM 060005 – Nəşriyyat işi və redaktətmə ixtisaslaşmaları üzrə isə magistr kadrları hazırlanır. Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsində 430, magistratura pilləsində isə 5 ixtisas üzrə 25 tələbə təhsil alır. Burada fəaliyyət göstərən 4 kafedrada 5 aspirant və 18 dissertant elmi axtarışlar aparır. Eləcə də fakültədə doktoranturanın fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru pillələri üzrə 6 nəfər gənc öz təhsilini davam etdirir.

Müstəqillik illərində Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin kadr hazırlığı sahəsindəki fəaliyyəti həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət cəhətdən yaxılaşmış, bakalavriatura və magistratura təhsil pillələri üzrə 2500-ə yaxın kadr hazırlanmışdır.

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq, biblioqrafiyaşünaslıq və kitabşünaslıq təhsili üzrə elmi-tədqiqat mərkəzi kimi formalaşmışdır. Fakültədə elmi-tədqiqat işləri bu istiqamətlərdə həyata keçirilir:

- Qərb (Amerika, Avropa) və Şərq elmi nailiyyətlərindən bəhrələnməklə milli elmi daha da inkişaf etdirmək üçün konsepsiyaların hazırlanması;
- Müvafiq sahələr üzrə fəlsəfə doktorluğu və elmlər doktorluğu üzrə dissertasiya işlərinin hazırlanması və müdafiəsi;
- Müvafiq sahələr üzrə tədris-metodik nəşrlərin, o cümlədən dərsliklərin, dərs vəsaitlərinin, monoqrafiyaların, rədris proqramlarının hazırlanması və çap edilməsi;
- Elmi və elmi-kütləvi xarakterli məqalələrin yazılması və dövrü elmi nəşrlərdə dərc etdirilməsi və s.

Fakültənin professor-müəllim heyəti ardıcıl şəkildə səmərəli elmi-pedaqoji fəaliyyətlə yanaşı, qiymətli tədqiqatlar aparır, aktual elmi-nəzəri və təcrübi-metodik problemlərə dair monoqrafiyalar, dərsliklər, dərs vəsaitləri nəşr etdirir. Bu fakültə ölkəmizdə kitabxanaşünaslıq, biblioqrafiya və kitabşünaslığa dair yeganə elmi mərkəz olduğundan burada tez-tez kitabxana işinin inkişafına, əhaliyə kitabxana xidmətinin aktual problemlərinə dair məsələlər müzakirə edilir, məruzələr dinlənir, elmi tövsiyələr hazırlanır.

Hazırda fakültədə 4 kafedra – Kitabxanaşünaslıq; Biblioqrafiyaşünaslıq; Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri; Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedraları, eyni zamanda 3 laboratoriya – Kitabxana işinin təşkili və idarə edilməsi, Kitabxana fondu və kataloqları, Biblioqrafik informasiya-axtarış sistemləri tədris laboratoriyaları və "Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi" elmi tədqiqat laboratoriyası fəaliyyət göstərir.

Tədris və elmi tədqiqat laboratoriyaları təcrübi dərslərin keyfiyyətinin yüksəldilməsini təmin etməklə bərabər, tələbələrlə aparılan fərdi işin yaxşılaşdırılması üçün də əlverişli şərait yaradır.

Aparılan statistik ümumiləşdirmələr göstərir ki, ötən 65 ildə fakültə əməkdaşlarının 3000-dən çox elmi əsəri çap olunmuşdur. Kafedralar üzrə aparıcı mövqə Kitabxanaşünaslıq kafedrasına məxsusdur. Belə ki, bəhs edilən dövrdə Kitabxanaşünaslıq kafedrasının əməkdaşlarının 1100-dən çox müxtəlif xarakterli elmi işi çap olunmuşdur. Biblioqrafiyaşünaslıq kafedrası üzrə əməkdaşların 500-ə yaxın əsərinin çap olunduğu müəyyən edilmişdir. Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasında professor-müəllim heyətinin 400-ə yaxın əsəri işıq üzü görmüşdür. Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri kafedrasında isə bu rəqəm 400-ü keçmişdir.

Fakültənin səriştəli pedaqoq-alimləri tədris planına yeni əlavə edilən bütün fənlər üzrə müasir tələbata cavab verən 30 addan çox yeni proqram hazırlayıb çap etdirmişlər. Tədris planına «Kitabxana proseslərinin kompüterləşdirilməsi», «Kitabxana işinin proqram təminatı», «Kitabxanaların fəndrayzing fəaliyyəti», «Kitabxanalar və sosial proseslər», «Kitabxana işinin iqtisadiyyatı» və s. kimi fənlər salınmışdır. Bu fənlər bilavasitə kitabxana işinin kompüterləşdirilməsi prosesinə xidmət edir.

Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq, biblioqrafiyaşünaslıq üzrə elmi fikrin ilk mərkəzi 1947-ci ildən yaradılmış «Kitabxanaşünaslıq və biblioqrafiya» kafedrası olmuşdur. Bu proses əvvəlcə tədris materiallarının hazırlanması ilə başlamış, 1960-70-ci illərdən ciddi tədqiqatlarla davam etmişdir. Qeyd olunan sahələrin müstəqil elmi istiqamət kimi formalaşması Kitabxanaçılıq fakültəsinin ilk ali ixtisas təhsilli müəllimlərinin fədakar elmi əməyinin nəticəsində mümkün olmuşdur.

Kitabxanaşünaslıq kafedrası üzrə aparılan tədqiqatların nəticəsi olaraq qədim dövrdən zəmanəmizə qədər Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi kompleks şəkildə öyrənilmişdir. Eyni zamanda ayrı-ayrı sahəvi kitabxanaların yaranması, inkişaf mərhələləri, müxtəlif regionlarda kitabxana işinin tarixi və təşkili məsələləri, müxtəlif kitabxana proseslərinin təşəkkülü və inkişaf qanunauyğunluqları, müstəqil tədqiqat işlərinin obyektinə çevrilmişdir. Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq üzrə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və istiqamətləndirilməsi sahəsində Əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Xələfovun xüsusi xidmətləri olmuşdur. Onun rəhbərliyi ilə son 50 ildə

Azərbaycan kitabxanaşünaslıq elmi məktəbi formalaşmışdır. Yüksək ixtisaslı kitabxanaşünas alimlər korpusunun formalaşması da məhz kitabxanaşünaslıq kafedrasının fəaliyyəti ilə bilavasitə əlaqədar olmuşdur. Bu tədqiqatların nəticəsində professor Abuzər Xələfovun 250-ə yaxın elmi əsəri çap olunmuşdur. 2000-ci illərdə kafedranın alimlərindən dosent Sahib Rzayevin, dosent Knyaz Aslanın, dosent Mehmanəli Məmmədovun, dosent Elçin Əhmədovun, fəlsəfə doktoru Pərviz Kazımının səmərəli elmi-tədqiqat fəaliyyətini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Nəticə etibarilə Azərbaycanda müxtəlif tipli və növlü kitabxanaların, o cümlədən Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasında kitabxana işinin, Dağlıq Qarabağ bölgəsində kitabxana işinin, kitabxanaların metodik təminat sisteminin, uşaq və məktəb kitabxanalarının, kitabxanalararası abonentin, ayrı-ayrı kitabxanalarda bədi və incəsənət ədəbiyyatının təbliği vəziyyətinin və s. problemlərin tədqiqi məhz bu kafedranın elmi-tədqiqat fəaliyyətinin nəticəsi olaraq həyata keçirilmişdir.

Biblioqrafiyaşünaslıq kafedrası müvafiq sahə üzrə elmi fikrin mərkəzi kimi xüsusi mövqeyə malikdir. Kafedranın əməkdaşlarının elmi-tədqiqat istiqaməti Azərbaycan biblioqrafiyasının tarixinin, təşkili və idarə olunmasının elmi əsaslarının müəyyənləşdirilməsi, mövcud biblioqrafik resurslardan səmərəli istifadənin optimallaşdırılmasına təsir edən konsepsiyaların hazırlanmasından ibarətdir. Bu istiqamətdə aparılan tədqiqatların bir qismi Azərbaycan biblioqrafiyasının tarixinin köklü şəkildə öyrənilməsi ilə bağlıdır. Tədqiqatların digər istiqaməti ayrı-ayrı kitabxana və informasiya orqanlarının biblioqrafik fəaliyyətinin öyrənilməsi və ümumiləşdirilməsi ilə əlaqədardır. Son illərdə Biblioqrafiyaşünaslıq kafedrasında aparılan tədqiqatların ayrıca istiqaməti biblioqrafik resursun yerləşməsi və ondan səmərəli istifadə məsələlərinin tədqiqidir. Kafedranın professor-müəllim heyətinin yaradıcılığının kəmiyyət xarakteristikası baxımından təhlili göstərir ki, kafedra müdiri, dosent Nadir İsmayılov, fəlsəfə doktoru Xuraman Ağayeva, fəlsəfə doktoru Solmaz Sadıqova, fəlsəfə doktoru Sima İsmayılova, baş müəllim Qəmzə Hacıyeva, baş müəllim Əliyusif Məmmədov və başqaları daha səmərəli fəaliyyət göstərmişlər.

Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri kafedrasının elmi-tədqiqat istiqaməti kitabxanaların informasiya resurslarının tədqiqi və ondan istifadənin səmərəli yollarının müəyyən edilməsidir. Bu istiqamətdə tədqiqatların təşkili sahəsində kafedra müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Xəlil İsmayılovun, eləcə də aparıcı mütəxəssislərdən dos. Aşur Əliyevin, dosent Sevdə Xələfovanın, baş müəllim Sənubər Mustafayevanın və başqalarının fəaliyyətini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Onlar müvafiq istiqamətdə 100-dən çox elmi əsər, o cümlədən monoqrafiya, dərslər vəsaiti və elmi məqalələr nəşr etdirmişlər.

Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının elmi-tədqiqat istiqaməti Azərbaycan kitab mədəniyyətinin tarixi və müasir vəziyyətinin öyrənilməsi,

nəşriyyat işinin təşkili məsələlərinin tədqiq edilməsidir. Bu istiqamətdə aparılan tədqiqatlarda kafedra müdiri, dosent Knyaz Aslan, professor Bayram Allahverdiyev, dosent Nailə Mehrəliyeva, dosent Şəhla Quliyeva, dosent Vüsalə Musalı, baş müəllim Ramiz Həmidov, fəlsəfə doktoru Sevdə Quliyeva, fəlsəfə doktoru Ələmdar Bayramov və başqaları kitabşünaslığın, nəşriyyat işinin və redaktənin ayrı-ayrı istiqamətləri üzrə ciddi elmi araşdırmalar aparırlar. Onların dünya kitabçılıq işinin tarixi, Azərbaycan kitabının tarixi və inkişaf xüsusiyyətləri, kitabın tipologiyası, nəşriyyat işinin və redaktor sənətinin müasir problemləri, müxtəlif ədəbiyyat növlərinin redaktəsi və s. məsələlərlə bağlı araşdırmalarının nəticəsi kimi nəşr etdirdikləri elmi əsərlər mühüm aktuallıq kəsb edir.

1999-cu ildə görkəmli kitabxanaşünas alim, professor A.Xələfov Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin nəzdində «Kitabxana işinin kompüterləşdirilməsi» elmi tədqiqat laboratoriyasının yaradılması təşəbbüsü ilə BDU rəhbərliyinə müraciət etmiş, universitetin rektoru, akademik A.Məhərrəmov dərhal bu müraciətə müsbət münasibət bildirmişdir. Rektorun əmri ilə təşkil olunmuş yeni elmi tədqiqat laboratoriyasının müdiri vəzifəsinə isə məhz professor A.Xələfov təyin edilmişdir. Onun başçılığı ilə Azərbaycan ali məktəb kitabxanaları texnologiyasının kompüterləşdirilməsi, informasiya ehtiyatlarının inteqrasiyası və əlverişliliyi, əsas nəzəri və tətbiqi fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirilmişdir. Bu laboratoriya BDU Elmi Kitabxanasının kompüterləşdirilməsində və elektron kataloqun yaradılmasında çox böyük işlər görmüşdür.

İlkin mərhələdə bu işin təcrübi nəticəsi Bakı Dövlət Universitetinin Elmi Kitabxanasındakı Azərbaycan nəşrlərinin kataloq kartoçkalarının maşınla oxunan şəkildə retrospektiv konversiyasının yaradılması olmuşdur. Hazırda burada kitabxanadakı xarici nəşrlərin elektron kataloqunun optimal texnologiyasının seçilməsi, respublika ali məktəb kitabxanalarının ümumi elektron kataloqunun yaradılması istiqamətində iş aparılır. Proses tamamlanarkən UNIMARC biblioqrafik qeydlərin beynəlxalq formatı Azərbaycan dilinə tərcümə edilir.

Gələcəkdə Azərbaycan ali məktəb kitabxanalarının qlobal şəbəkələrində vahid idarəetmə çıxışına malik korporativ kompüter şəbəkəsinin yaradılması və respublikamızın əksər ali məktəb kitabxanalarının istifadəçi kimi bu şəbəkəyə qoşulması da nəzərdə tutulmuşdur.

Çox mürəkkəb bir işlə məşğul olan bu laboratoriya müasir informasiya cəmiyyəti şəraitində kitabxana işinin kompüterləşdirilməsinin məqsəd və vəzifələrini araşdırmış, əsas istiqamətlərini müəyyənləşdirmiş və proqramını hazırlamışdır. Belə ki, laboratoriyanın əməkdaşları tərəfindən qısa müddətdə ilk dəfə olaraq «Kitabxana-1.0» Milli Avtomatlaşdırılmış Kitabxana İnformasiya Sistemi (AKIS), sonra isə onun təkmilləşdirilmiş «Kitabxana-2.0»

versiyası yaradılmışdır. Bu AKIS-lər 20 minə yaxın biblioqrafik yazı əsasında Azərbaycan dilində kitabların informasiya bazasına malik olub, 13 axtarış göstəricisi və onların kombinasiyasına görə informasiya axtarışını həyata keçirir.

Lakin həmin sistemlər o zaman qüvvədə olan QOST 7.1-84 standartı əsasında hazırlanan biblioqrafik məlumat bazasına əsaslandığından, kitabxanaların müasir problemlərini, o cümlədən beynəlxalq biblioqrafik məlumat mübadiləsinin təmin etmədiyi üçün 2003-cü ildən etibarən BDU-nun elektron kataloqunun yaradılmasında MDB-nin bir sıra qabaqcıl kitabxanalarında uzun müddət tətbiq olunan «Marc-Sql-1,5» Avtomatlaşdırılmış Kitabxana İnformasiya Sistemi ilə iş aparılır. Bu proqram kitabxananın elektron kataloqunun yaradılmasını, kitabxana fondunun komplektləşdirilməsini və uçotunu, abonent, axtarış-məlumat xidmətini avtomatlaşdırır, Internet/Intranet şəbəkəsi vasitəsilə oxucuların uzaq məsafədən on-line ədəbiyyat axtarışı və sifarişini təmin edir. AKIS biblioqrafik məlumat bazasının UNIMARC və USMARC formatlarında hazırlanmasını təmin edir ki, bu da Elmi Kitabxanaya biblioqrafik məlumat mübadiləsinə həyata keçirməyə və bunun əsasında əlavə maliyyə mənbələrinin əldə olunmasına imkan verir.

Laboratoriyanın əməkdaşları tərəfindən UNIMARC formatı Azərbaycan dilinə tərcümə olunmuş, onun tətbiqinə kömək məqsədilə nümunələr hazırlanmışdır.

Laboratoriyanın əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də elektron dərsliklərin hazırlanmasıdır. Müəllif hüquqlarının qorunması nəzərə alınmaqla BDU-nun aparıcı alimlərinin əsərlərinin elektron kitabları hazırlanır.

Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi beynəlxalq əlaqələr sahəsində zəngin təcrübəyə malikdir. Fakültə fəaliyyətə başladığı ilk vaxtlardan etibarən SSRİ-nin nüfuzlu elm, təhsil mərkəzləri ilə əlaqələr yaratmağa başlamış və bu əlaqələr tədrisin keyfiyyətini və mütəxəssis hazırlığının səviyyəsinin yüksəldilməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Fakültənin Moskva Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Sankt-Peterburq Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Daşkənd Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Vilnüs Dövlət Universiteti, Tbilisi Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Kitabxanaçılıq fakültələri ilə sıx elmi əlaqələri və əməkdaşlığı olmuşdur. Bu elmi əlaqələrin yaradılmasında və inkişafında professor Abuzər Xələfovun, professor Zöhrab Əliyevin, professor Xəlil İsmayılovun, professor Bayram Allahverdiyevin, dosent Rasim Kazımovun və başqalarının xüsusi rolu olmuşdur.

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi respublika daxilində də müvafiq elm, təhsil və mədəniyyət ocaqları ilə sıx elmi əməkdaşlıq şəraitində fəaliyyət göstərir. Bu baxımdan fakültənin M.F.Axundov adına Milli Kitabxana, AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanası, Prezident Kitabxanası və digər res-

publika əhəmiyyətli kitabxanalarla əlaqələri daim inkişaf etmişdir. Fakültənin bu əlaqələri, respublikamız dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra daha da intensivləşmişdir. Bu sahədə Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyətinin (fəxri prezidenti prof. A.A.Xələfovundur) və Azərbaycan Kitabxana İşinin İnkişafı Assosiasiyasının (prezidenti prof. X.İ.İsmayılovdur) rolu dirlməzdir. Təsis olduğu vaxtdan dərhal sonra hər iki qurum dünyanın bir çox ölkələrində fəaliyyət göstərən kitabxana təşkilatları, beynəlxalq təşkilatlar ilə sıx işgüzar əlaqələr qurmağa başlamışdır.

Müstəqillik şəraitində təhsil sahəsində aparılan islahatların əsas məqsədi müstəqil Azərbaycan Respublikasının təhsil sisteminin dünya standartları səviyyəsinə qaldırılması məsələsini həll etməkdir. Bu mühüm işdə Fakültə Elmi Şurası kollektivin əsas istinad nöqtəsi kimi fəaliyyət göstərir, onun işini istiqamətləndirir.

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasında, elmi-tədqiqat və metodiki işlərin aparılmasında, pedaqoji kadrların seçilib yerləşdirilməsində 1962-ci ildən yaradılan Fakültə Elmi Şurasının rolu böyükdür.

Kitabxanaçılıq fakültəsinin Elmi Şurası fəaliyyət göstərdiyi müddətdə şərəfli yol keçmiş, fakültənin tarixində həlledici rol oynamışdır. Fakültədə elə bir tədris, elm və tərbiyə işi olmamışdır ki, Elmi Şuranın müzakirəsindən kənarda qalsın. Elmi Şura fakültə tədris planının, fənn proqramlarının, metodik vəsaitlərin, ixtisas kursu, seçmə kurs və ixtisaslaşma proqramlarının, istehsalat təcrübəsi proqramlarının müzakirə və təsdiqində, elmi-tədqiqat işlərinin istiqamətinin müəyyənləşdirilməsində, dissertasiya işi və buraxılış işi mövzularının təsdiqində ali orqan kimi mühüm işlər görür. Elmi Şura eləcə də fakültədə təlim-tərbiyə işlərinin məqsədyönlü aparılmasına, tədris prosesinin keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsinə istiqamət verir. Dekan və fakültəyə qəbul edilən bütün müəllimlər Elmi Şurada seçilməli olduqlarından professor-müəllim heyətinin komplektləşdirilməsində, seçilib yerləşdirilməsində Elmi Şuranın rolu olduqca böyükdür.

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin Elmi Şurası respublikamızda kitabxanaşünaslıq, biblioqrafiya və kitabşünaslığa dair yeganə elmi mərkəz olduğundan burada tez-tez kitabxana işinin inkişafına, əhaliyə kitabxana xidmətinin aktual problemlərinə dair məsələlər müzakirə edilir, məruzələr dinlənilir, elmi tövsiyələr hazırlanır.

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində tələbələrin elmi-tədqiqat vərdişlərinin formalaşmasında Tələbə Elmi Cəmiyyəti mühüm rol oynayır.

Fakültədə yüksək ixtisaslı kadr korpusunun hazırlanmasında 65 illik fəaliyyət təcrübəsi olan TEC çox mühüm rol oynayır.

Hələ 1949-cu ildə Kitabxanaşünaslıq və biblioqrafiya kafedrasının nəzdində «Kitabxanaşünaslıq və biblioqrafiya» adlı ilk tələbə elmi dərnəyi

yaradılmışdır. 1962-ci ildə müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsi yarananda həmin dərnəyin bazasında Tələbə Elmi Cəmiyyəti təşkil olunmuşdur.

1960-cı illərin ikinci yarısından etibarən Kitabxanaçılıq fakültəsi Tələbə Elmi Cəmiyyətinin beynəlxalq əlaqələri yaranmağa başlamış, sonrakı dövrlərdə bu proses daha dinamik xarakter almışdır. Tələbə Elmi Cəmiyyəti bu dövrlərdə Moskva, Sankt-Peterburq, Kiyev, Daşkənd Mədəniyyət İnstitutları ilə, Vilnüs Dövlət Universitetinin, Tbilisi Pedaqoji İnstitutunun müvafiq şöbələri ilə əlaqələr yaratmış, BDU-nun Kitabxanaçılıq fakültəsinin tələbələri həmin institut və universitetlərin təşkil etdiyi elmi konfranslarda, həmin institutların tələbələri isə Kitabxanaçılıq fakültəsinin təşkil etdiyi konfranslarda fəal iştirak etmişlər.

1982-ci ildə BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin təşkil etdiyi Beynəlxalq Elmi Konfransda həmin universitet və institutların tələbələri də yaxından iştirak etmişlər.

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin tələbələri müntəzəm keçirilən Respublika Tələbə Elmi Konfranslarına ənənəvi olaraq Tələbə Elmi Cəmiyyətinin xətti ilə qoşularaq fəallıq göstərmiş, bir sıra mühüm göstəricilərə imza atmışlar. Ayrı-ayrı dövrlərdə fakültənin əlaçı tələbələrindən Mirzəməmməd Novruzov, Rasim Süleymanov, Nadir İsmayılov, Kərim Tahirov, Knyaz Aslan, İradə Həmidova və başqaları belə elmi tədbirlərdə aktual mövzularda məruzələrlə çıxış etmiş, müxtəlif dərəcəli diplomlara layiq görülmüşlər.

Azərbaycanın müstəqilliyi illərində fakültədə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyəti yeni dövrün tələblərinə uyğun olaraq yenidən qurulmuşdur. Hazırda Tələbə Elmi Cəmiyyəti özündə 4 dərnəyi birləşdirir: «Kitabxanaşünaslıq», «Bibliografiyaşünaslıq», «Kitabşünaslıq», «Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri». Dərnəklərdə müxtəlif mövzularda məruzələrin müzakirəsi ilə yanaşı, elmi disputların, olimpiadaların, müsabiqələrin keçirilməsi və s. kimi üsullardan geniş istifadə edilir. Baş müəllim Akif Cəfərovun rəhbərlik etdiyi fakültə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin bakalavriatura və magistratura pillələri üzrə 160-dan çox üzvü vardır.

Son zamanlar Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin Bolonya prosesinə qoşulması ilə əlaqədar ölkə ali məktəblərinin bayraqdarı olan Bakı Dövlət Universitetində bir sıra mühüm işlər görülməkdədir. Bu ali təhsil və elm ocağında aparılan köklü islahatlar, tədris və elmi-tədqiqat sahəsində qazanılan nailiyyətlər çoxsaylı professor-müəllim heyətini və tələbə kollektivini yeni-yeni qələbələrə ruhlandırır. Əminliklə demək olar ki, əsas mahiyyəti Avropa universitetlərinin inteqrasiyasına qoşulmaq olan Bolonya prosesində səriştəli pedaqoqlarımızın peşəkarlığı sayəsində tələbələrimizin qazanacağı biliklər onların seçdikləri ixtisaslar üzrə yüksək səviyyəli kadrlar kimi yetişmələrinə yardımçı olacaqdır.

Universitetimizin rektoru, millət vəkili, akademik Abel Məhərrəmovun

təşəbbüsü və gərgin əməyi sayəsində BDU-nun sürətlə inkişaf edən, yenidən qurulan fakültələri, kafedraları, laboratoriyaları özünün səriştəli mütəxəssisləri, müasir texnoloji avadanlıqları ilə dünyanın ən qabaqcıl elm və təhsil məbədləri ilə rəqabət aparmaq qüdrətinə malikdir. Dünya ölkələrinin bir çox ictimai-siyasi xadimlərinin, elm, təhsil və mədəniyyət nümayəndələrinin Bakı Dövlət Universitetinin fəxri doktorları seçilməsi də bu döğmə elm-təhsil ocağının zəngin milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaqla yanaşı beynəlxalq aləmə, Avropanın mənəvi-intellektual həyatına hətərəfli inteqrasiyasına əsaslı zəmin yaradır. Doğma universitetdə böyük quruculuq işlərinin və təhsil islahatının aparılması, universitetin beynəlxalq nüfuzunun artması, maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və s. kimi təqdirəlayiq tədbirlər Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin kollektivini də yeni nailiyyətlər qazanmağa səfərbər edir.

İnformasiya cəmiyyəti şəraitində dünyada baş verən global proseslər, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının həyatın bütün sahələrinə, o cümlədən kitabxana işinə nüfuzu və təsiri Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin fəaliyyətinə güclü təsir göstərməkdədir. Son zamanlar fakültəmizin tədris və elmi həyatında bir sıra müsbət dəyişikliklər baş vermiş, müəyyən islahatların başlanğıcı qoyulmuşdur. Hər şeydən öncə yeni dekanlıq öz fəaliyyət planını Bakı Dövlət Universitetində aparılan islahatlar proqramına uyğun şəkildə qurmaq üçün tədris prosesinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə səylə çalışır. Tədrisdə yeni innovasiyaların tətbiqi, tədrisin informasiya təminatının ödənilməsi, Bolonya prosesinin tələblərinə ciddi əməl olunması, biliyin qiymətləndirilməsinin, şəffaflığın və ədalətin artırılması, peşə hazırlığının yüksəldilməsi və s. kimi mühüm məsələlər bu istiqamətin tərkib hissəsinə daxildir. Artıq bu sahədə bir sıra konkret irəliləyişlər diqqəti cəlb etməkdədir.

Əsas məsələlərdən biri fakültənin tədris planlarının və proqramlarının yeniləşməsi ilə bağlıdır. İlk növbədə yeni tədris ilindən magistratura təhsil pilləsində Bolonya prosesinin tətbiqi ilə bağlı olaraq tədris planının dəyişdirilməsi nəzərdə tutulur. Bununla bağlı bir neçə aydır ki, dekan və kafedra müdirləri dövrün və zamanın tələbindən irəli gələn yeni fənlərin tədris planına əsaslandırılmış şəkildə daxil edilməsi üçün xeyli iş görmüşlər.

Əlbəttə, Azərbaycanda tədris prosesi dinamik inkişaf etdiyindən kitabxana-informasiya fəaliyyətində informasiya cəmiyyətinin sosial sifarişi ilə baş verən yeniliklər bakalavriat tədris planında da dəyişikliklər aparılmasını tələb edir. Artıq dekanlıq və kafedra müdirləri bu istiqamətdə işlərin operativ şəkildə görülməsi məqsədilə ciddi hazırlıq işlərinə başlamışlar.

Tədrisin texniki baza təminatının yaxşılaşdırılması da gündəlikdə duran vacib problemlərdəndir. Bu ilin sonunadək fakültəmizdə fəaliyyət göstərən tədris laboratoriyalarının müasir kompüter və digər texniki avadanlıqlarla təchiz olunması, fakültədə xüsusi hibrid kitabxananın yaradılıb istifadəyə

verilməsi dekanlığın həyata keçirməyi planlaşdırdığı tədbirlər sırasındadır.

Bu yaxınlarda fakültəmizdə "Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslığın aktual problemləri" adlı elmi seminar yaradılmış, Azərbaycan kitabxanaşünaslıq elminin banisi, Əməkdar elm xadimi, professor A.Xələfovun sədrliyi ilə xüsusi təşkilat komitəsi fəaliyyətə başlamış, ilk iclasda Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının dissertantı İradə Ələsgərovanın dissertasiya işi ilə bağlı məruzəsi dinlənilərək geniş müzakirə olunmuşdur. Respublikamızda analoqu olmayan bu seminarın tezliklə təkcə ölkəmizdə deyil, beynəlxalq aləmdə də nüfuz qazanacağını əminliklə söyləmək olar.

Bununla yanaşı, Kitabxanaşünaslıq, Bibliografiyaşünaslıq, Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri, Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedralarında mövcud olan elmi seminarların fəaliyyəti gücləndirilmiş, bu qurumlarda aparılan elmi tədqiqat işlərinin keyfiyyətinə və aktuallığına nəzarətin təmin olunması üçün konkret tapşırıqlar verilmişdir. Bu günə qədər keçirilən elmi seminarlar özünün yüksək səviyyəsi ilə diqqəti cəlb edir.

Eyni zamanda Bakı Dövlət Universitetində yeni reyting sisteminin tətbiq olunması nəzərə alınaraq professor-müəllim heyətinin elmi tədqiqat işlərinin nəticələrinin nüfuzlu elmi jurnallarda çap olunması, əməkdaşların beynəlxalq konfranslarda iştirak etməsi, fakültəmizdə respublika və beynəlxalq miqyaslı elmi konfrans və seminarların keçirilməsi də yaxın gələcəkdə gerçəkləşdirilməsi nəzərdə tutulan vacib məsələlərdəndir.

Bir vacib məqamı da vurğulamalıyıq ki, dekanlıq fakültə müəllimlərinin peşə səviyyəsinin artırılması istiqamətində işlərin görülməsi üçün də müəyyən hazırlıq tədbirləri aparır. Bu baxımdan fakültənin beynəlxalq əlaqələrinin təmin edilməsi, Türkiyənin, Rusiyanın, İranın təhsil və informasiya müəssisələri ilə təcrübə mübadiləsinin aparılması, qarşılıqlı yaradıcılıq eza miyyətlərinin təşkili, eləcə də yaxın gələcəkdə xarici ölkələrin ali təhsil ocaqları ilə tələbə mübadiləsinə nail olunması nəzərdə tutulur.

Son zamanlar fakültəmizin sosial-mədəni həyatında canlanma baş vermiş, müəllim və tələbə kollektivinin birgə səyi ilə Azərbaycan xalqının tarixi və əlamətdar günləri, xüsusilə 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlr Günü, Xocalı soyqırımı, Novruz bayramı, 31 Mart - azərbaycanlıların soyqırımı və s. kimi günlərələ bağlı mədəni-kültəvi tədbirlər keçirilmişdir. Əlbəttə, bütün bunlar tələbə gənclərin mənəvi tərbiyəsində mühüm rol oynayır. Yeri gəlmişkən, Novruz bayramı münasibətilə keçirilən müsabiqədə Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin Bakı Dövlət Universiteti üzrə 2-ci yeri qazanması yeni uğurların başlanğıcı kimi dəyərləndirilə bilər. Eyni zamanda fakültə əməkdaşlarının ad günlərinin, yeni kitab təqdimatlarının, qazanılmış nailiyyətlərin qeyd olunması, habelə müxtəlif bilik və idman yarışlarının keçirilməsi də müəllim və tələbə həyatına rəng və məna çalarları qatır.

Qeyd etdiyimiz kimi, ötən dövrdə respublikamızda ali kitabxanaçılıq

təhsilinin inkişafı sahəsində olduqca böyük uğurlar qazanmasında Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradıcısı və ilk dekanı professor Abuzər Xələfovun səmərəli fəaliyyətini xüsusi vurğulamaq lazım gəlir. Məhz onun xidməti sayəsində yüksək ixtisaslı kitabxanaçı-informasioloq kadrların hazırlanması istiqamətində böyük nailiyyətlər qazanılmış, bu fakültə kitabxanaçılıq təhsilinin və elminin ən qabaqcıl mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir.

Professor Abuzər Xələfov Azərbaycanda kitabxana işi sahəsində ilk namizədlik və doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş, milli kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin banisi olmuş, özünün ardıcıllarını yetirmişdir.

1962-1970 və 1979-1993-cü illərdə dekan vəzifəsində işləyən A.Xələfov özünün təşəbbüskarlıq fəaliyyəti, təşkilatçılıq bacarığı və idarəçilik metodları ilə təkcə universitetimizdə deyil, habelə respublika və Sovetlər Birliyi miqyasında böyük nüfuz qazanmış, yüksək ixtisaslı milli kitabxanaşünaslıq-bibliograf kadrların hazırlanması istiqamətində səmərəli iş aparmışdır.

Kitabxanaçılıq fakültəsinin yeni tədris planının yaradılmasında, kafedra və laboratoriyaların maddi-texniki bazalarının yaxşılaşdırılmasında, dərslərin keyfiyyətinin yüksəldilməsində, kadrların düzgün seçilib yerləşdirilməsində o zamanlar fakültənin dekanı və Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri vəzifəsində uğurla çalışan Əməkdar elm xadimi, professor A.Xələfovun xüsusi rolu olmuşdur.

Uzun illər ərzində səmərəli pedaqoji fəaliyyət göstərmiş, fakültə dekanı və kafedra müdiri vəzifələrində çalışaraq tədris prosesinə uğurla rəhbərlik etmiş professor A.Xələfov həm də səriştəli və bacarıqlı tədris-tərbiyə işi təşkilatçısı kimi böyük nüfuz qazanmışdır. BDU-nun Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı vəzifəsində işlədiyi dövrdə o, fakültəyə tələbə qəbulunun sayının ildən-ildə artırılmasına, Azərbaycan bölməsinin qiyabi və axşam şöbələrinin, eləcə də rus şöbəsinin açılmasına, qisası, elm və tədris sahəsində ciddi kəmiyyət və keyfiyyət dəyişikliklərinin baş verməsinə nail olmuşdur.

Professor A.Xələfovun qurucusu olduğu Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi XX əsrin II yarısından başlayaraq respublikamızda kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq üzrə elmi tədqiqat işinin mərkəzinə çevrilmişdir. Həmin elm sahələrində çalışan mütəxəssislər fundamental elmi tədqiqatlar aparmış, doktorluq və namizədlik dissertasiyaları müdafiə etmiş, yüzlərlə elmi məqalələr, monoqrafiyalar, dərslilər, dərslər vəsaitləri çap etdirmişlər.

Professor A.Xələfovun elmi-pedaqoji fəaliyyətində kitabxanaçı kadrların hazırlanmasının aktual problemlərinin tədqiqi mühüm yer tutur. Görkəmli kitabxanaşünas alim 50 ildən artıqdır ki, kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi problemləri ilə yanaşı, müntəzəm olaraq Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəri və metodoloji məsələlərini hazırlayıb tətbiq etməklə də məşğuldur. O, bu istiqamətdə yazıb nəşr etdirdiyi çoxsaylı elmi məqalə və mo-

noqrafiyalarında, habelə elmi məclislərdəki məruzə və çıxışlarında Azərbaycan Respublikasında ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyasının əsasını formalaşdırmışdır. Elmi cəhətdən hərtərəfli əsaslandırılmış həmin konsepsiya ölkəmizdə kitabxana işinin nəzəriyyə və təcrübəsinin müasir tələblərinə cavab vermək iqtidarındadır.

Alim «Kitabxanaçılıq informatikası», «Kitabxanaçılıq pedaqogikası», «Kitabxanaçılıq psixologiyası», «Kitabxana iqtisadiyyatı», «Kitabxanaçı peşəsi» kimi kitabxanaşünaslıq sahələrinin formalaşmasına, həmçinin kitabxanaçı kadrların hazırlığının ixtisaslaşdırılmasına, geniş profilli kitabxana işçilərinin hazırlanmasına dair perspektivli ideya və təkliflər vermişdir. Bu işə öz nöbəsində Bakı Dövlət Universitetində yeni ali təhsil sisteminin – bakalavriatura və magistratura pillələrinin əsasını təşkil etmişdir. O, eyni zamanda BDU-da kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq, kitabşünaslıq, və informatika üzrə bakalavr və magistr təhsilinin təşkilatçısı, bu istiqamətlər üzrə ixtisas fənlərinə dair tədris plan və proqramlarının əsas müəllifidir. Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistraturasında dissertasiya tədqiqatları mövzularının işlənilib hazırlanması prosesi də məhz professor A.Xələfovun başçılığı ilə həyata keçirilir.

Professor A.Xələfov yarıməsirlik pedaqoji fəaliyyəti dövründə demək olar ki, kitabxanaşünaslığa dair bütün fənləri tədris etmişdir. Son onilliklər ərzində isə alim bakalavrlar üçün «Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi», «Kitabxanaşünaslıq» və başqa ixtisas kursları üzrə, həmçinin magistratura tələbələri üçün «Kitabxanaşünaslığın müasir problemləri», «Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası» fənləri üzrə mühazirələr oxuyur. Alim eyni zamanda həm ayrı-ayrı kitabxanalarda, həm də fasiləsiz fəaliyyət göstərən mədəniyyət işçilərinin ixtisaslaşdırma kurslarında kitabxana işçiləri qarşısında mühazirələr oxumağa da vaxt tapır.

Professor A.Xələfov mühüm kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq fənləri silsiləsi üzrə bütün dərslərlərin, proqramların, tədris və metodik vəsaitlərin müəllifi, həmmüəllifi, redaktoru, yaxud tərcüməçisi olmuşdur. Yeni tarixi şəraitdə professor A.Xələfovun rəhbərliyi ilə Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyası əsasında kitabxanaşünaslıq fənləri silsiləsi proqramlarının yeniləşdirilməsi üzrə xeyli işlər görülmüşdür.

Professor A.Xələfovun çoxillik elmi-pedaqoji və təşkilatçılıq fəaliyyətinin nəticələri onun kitabxanaçı kadrlar hazırlığının tarixi, nəzəriyyəsi və metodikasına dair yazdığı «Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafı» və «Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsili» monoqrafiyalarında, həmçinin alimin redaktorluğu ilə buraxılmış «Azərbaycanda ali kitabxanaçı kadrların hazırlanması» məqalələr toplusunda özünün geniş şərhini tapmışdır.

Yüksək ixtisaslı kitabxanaçı-informasioloq kadrların hazırlanmasında, kitabxanaşünaslıq elminin inkişaf etdirilməsində, kitabxanaşünaslığa dair ilk

milli dərslərlərin yaradılmasında misilsiz xidmətləri olan professor A.Xələfovun 80 illik yubileyi 2011-ci ildə respublika və beynəlxalq miqyasda geniş qeyd edilmiş, bu yubiley bütövlükdə Bakı Dövlət Universitetinin və ölkəmizin mədəniyyət bayramına çevrilmişdir.

Təsədüfi deyil ki, keçən ildən başlanmış mədəniyyət bayramı bu il Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yubiley tədbirləri ilə davam etdirilir. Artıq bununla bağlı bir sıra tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Belə ki, noyabrın 17-də Xətai rayon MKS-in S.Vurgun adına Mərkəzi Kitabxanasında Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradılmasının 65 illik yubileyi ilə əlaqədar elmi konfrans keçirildi.

Tədbirdə BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin professor-müəllim heyəti, məzunları, Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsinin əməkdaşları, Xətai rayon İcra Hakimiyyətinin məsul işçiləri, Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemlərinin direktorları və oxucular iştirak edirdilər.

Tədbiri giriş sözü ilə Xətai rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində direktoru Oruc Quliyev açaraq, BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin inkişaf tarixindən, bu sahədə professor Abuzər Xələfovun sonsuz xidmətlərindən geniş söz açdı.

Sonra Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Xələfov Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradılması, onun keçdiyi 65 illik inkişaf yolu, müstəqillik şəraitində göstərdiyi fəaliyyəti haqqında çıxış etdi.

Tədbirdə geniş məruzə ilə çıxış edən BDU-nun Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının müdiri, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Knyaz Aslan Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin elmi-pedaqoji sahədə qazandığı uğurlardan, burada işin təşkili prosesindən, Azərbaycanın müstəqilliyi və informasiya cəmiyyəti şəraitində kitabxanaşünas-informasioloq, kitabşünas və nəşriyyat redaktoru ixtisasları üzrə kadr hazırlığının inkişaf perspektivlərindən və təxirəsalınmaz vəzifələrdən söz açdı.

Digər çıxışçılar – Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekan müavini, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Mehmanəli Məmmədov fakültədə təlim-tədris işinin təşkili, dekan müavini, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Elçin Əhmədov elmi-tədqiqat işlərinin vəziyyəti, Bakı şəhər Kitabxanaları Direktorlar Şurasının sədri, Səbail rayon MKS-in direktoru N.Ələkbərova, Səbail rayon MKS-in şöbə müdiri C.Səmədova və Xətai rayon MKS-in İsrayıl filialının şöbə müdiri Ş.Orucov fakültənin fəaliyyətinin ayrı-ayrı sahələrinə toxundular, qarşılıqlı əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi üçün təkliflərini səsləndirdilər.

Tədbirin sonunda Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin 65 ildə keçdiyi yolu əks etdirən sərgi nümayiş olundu.

Bundan başqa, noyabrın 24-də C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər

Kitabxanasında Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradılmasının 65 illik yubileyi ilə əlaqədar elmi konfrans keçirildi.

Noyabrın 27-də isə Prezident Kitabxanasında Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradılmasının 65 illik yubileyi ilə əlaqədar elmi konfrans keçirildi.

Beləliklə, özünün 65 illik yubileyini elm və təhsil sahəsində qazandığı uğurlarla qeyd edən, bütün bu nailiyyətləri respublikanın kitabxana ictimaiyyəti və geniş oxucu auditoriyası ilə bölüşən Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin kollektivi Bakı Dövlət Universitetində və fakültəmizdə uzun illər ərzində yaranıb formalaşmış ənənələri bu gün də uğurla davam etdirir. Bu ənənələri daha da inkişaf etdirmək və BDU-da həyata keçirilən təhsil islahatlarına yeni tədris və elmi nailiyyətlərlə cavab vermək üçün hər bir kəs öz potensialından daha səmərəli istifadə etməyə səy göstərir.

Əminik ki, 65 ildə şərəfli yol keçmiş Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin professor-müəllim heyəti doğma fakültəmizin bundan sonra daha da inkişaf edib çiçəklənməsi üçün öz imkanlarını səfərbər edəcək, respublikamızda uğurla aparılan təhsil islahatlarının məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilməsi üçün var qüvvələri ilə çalışacaqdır. Bu şərəfli işdə fakültəmizin bütün əməkdaşlarına yeni-yeni nailiyyətlər arzulayırıq!

ƏDƏBİYYAT

1. Aslan K. Elm və təhsil fədaisi: Monoqrafiya (Prof. A.Xələfovun 75 illiyinə həsr olunur). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006, 240 s.
2. Aslan K. Müdriklilik və alimlik zirvəsi // Müdriklilik və alimlik zirvəsində: Məqalələr məcmuəsi. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006, s.3-6.
3. Aslan K. Professor Abuzər Xələfovun əsərlərində kitab, kitabxana və mütaliə məsələləri // Kitabxanaşünaslıq və informasiya, 2011, №1(4), s.19-28.
4. Baxşəliyev Z. Professor A.A. Xələfovun elmi məktəbi // Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya, 2001, №1, s.46.
5. Xələfov A.A. Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafı. – Bakı: Maarif, 1987, 132 s.
6. Xələfov A.A. Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsili. – Bakı, 1998, 124 s.
7. Xələfov A. Kitabxanaşünaslığa giriş: Dərslük (3 hissədə. H.1. Kitabxanaşünaslığın nəzəri əsasları; H.2. Kitabxana haqqında təlim). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001, 400 s.
8. Xələfov A.A. Kitabxanaşünaslığa giriş: Dərslük (3 hissədə. H.3. Kitabxana işi haqqında təlim). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2003, 314 s.
9. Xələfov A.A. Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi: Monoqrafiya. – Bakı: Azərneşr, 2006, 312 s.
10. Xələfov A.A. Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi: Dərslük (3 cildə. I c. Ən qədim dövrlərdən XX əsrə qədər). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2004, 328 s.
11. Xələfov A.A. Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi: Dərslük (3 cildə. II c. XX əsrin birinci yarısında Azərbaycanda kitabxana işi). – Bakı: Bakı Universiteti

- Nəşriyyatı, 2007, 552 s.
12. Xələfov A.A. Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi (Dərslük. 3 hissədə. III c. XX əsrin ikinci yarısında və XXI əsrin əvvəllərində Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2010, 434 s.
  13. Xələfov A.A. Məqalələr toplusu. – Bakı, Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2011, 464 s.
  14. Xələfov A.A. Kitabxana və cəmiyyət. – Bakı: Azərneşr, 2011, 308 s.
  15. Əsgərov B.M. Minlərlə yüksək ixtisaslı kitabxanaçılar ordusunun müəllimi // Mənalı ömür yolu: Abuzər Xələfov – 70. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001, s.78.
  16. Əliyev Z. Kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin banisi // Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya, 2001, №1, s.17.
  17. İsmayılov X., Aslan K. Görkəmli kitabxanaşünas alimin şərəfli ömür yolu // Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya, 2006, №2, s.27.
  18. İsmayılov X. Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin formalaşması və inkişafında A.A. Xələfovun xidməti // Müdriklilik və alimlik zirvəsində: Məqalələr məcmuəsi. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006, s.36-39.
  19. Kazımov R. Abuzər Xələfov Azərbaycan kitabxanaşünaslığının banisidir // Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya, 2001, №1, s.59-60.
  20. Kazımov R. Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi // Müdriklilik və alimlik zirvəsində: Məqalələr məcmuəsi. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006, s.52-53.
  21. Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Elmi-nəzəri və praktik jurnal (Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi nömrə). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2011, №3 (6), 168 s.
  22. Quliyev T. Kitabxanaçılıq tarixinin ilk tədqiqatçısı // Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya, 2001, №1, s.26-27.
  23. Quliyev T. Görkəmli kitabxanaşünas alim // Mənalı ömür yolu: Abuzər Xələfov – 70. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001, s.138-139.
  24. Mənalı ömür yolu: Abuzər Alı oğlu Xələfov (Anadan olmasının 70, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50 illiyinə həsr edilir) / Tərt. ed.: K.Aslan, M.Bağirov. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001, 230 s.
  25. Müdriklilik və alimlik zirvəsi: Elmi məqalələr toplusu (Prof. A.Xələfovun anadan olmasının 70, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50 illiyinə həsr edilir) / Tərt. ed.: K.Aslan, R.Kazımov. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001, 138 s.
  26. Məhərrəmov A. Universitetimizin fəxri // Müdriklilik və alimlik zirvəsində: Məqalələr məcmuəsi. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006, s.25.
  27. Professor Abuzər Xələfov – 70. ("Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya" elmi-nəzəri və təcrübəli-metodik jurnalının xüsusi buraxılışı). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001, №1, 148 s.
  28. 80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında: Məqalələr məcmuəsi. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2011, 228 s.

The library-information faculty - 65

Azad QURBANOV
Baku State University
azadbey@mail.ru

Knyaz ASLAN
Baku State University
knyazaslan@mail.ru

Summary

The article deals with the main directions of the creation and development of higher education libraries in Azerbaijan. It also summarizes the development of materials for science teaching and learning areas of the library and information faculty of Baku State University. At the same time, the paper summarizes the achievements in the field of science and education in general for 65 year period, given the information about educational reforms in the library and information faculty.

Keywords: *educational of higher library science, the library-information faculty, bibliography, librarianship, library science, bibliology, Baku State University*

Библиотечно-информационный факультет - 65

Азад ГУРБАНОВ
Бакинский Государственный Университет
azadbey@mail.ru

Князь АСЛАН
Бакинский Государственный Университет
knyazaslan@mail.ru

Резюме

В статье рассмотрены основные направления создания и развития высшего библиотечного образования в Азербайджане. Здесь же обобщены материалы развития по научно-педагогическом и учебном направлениях библиотечно-информационного факультета Бакинского Государственного Университета. В то же время в статье обобщены достижения в области науки и образования в целом за 65 летнего периода, даны информации о проведенных образовательных реформах в факультете.

Ключевые слова: *высшее библиотечное образования, библиотечно-информационный факультет, библиотековедения, библиографоведение, книговедение, Бакинский Государственный Университет*